

บันทึกของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
เรื่อง การจ่ายเงินค่าทดแทนทรัพย์สินที่ต้องเวนคืนตามคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของรัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรณีโครงการพัฒนาลุ่มน้ำป่าสัก
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ นร ๐๒๐๕/๔๐๕๐ ลงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๓ ถึงประธานกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองขอหารือปัญหาข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ว่ากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เสนอเรื่อง การจ่ายเงินค่าทดแทนทรัพย์สินเพิ่มตามคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรณีโครงการพัฒนาลุ่มน้ำป่าสักอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว เห็นว่าเรื่องตามข้อเสนองานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดังกล่าวยังมีประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ดังนี้

๑. การที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายปองพล อดิเรกสาร) ในฐานะเป็นรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนในท้องที่ตำบลบัวชุม ตำบลลำน้ำรายณ์ ตำบลท่ามะนาว ตำบลท่าดินดำ ตำบลชัยบาดาล ตำบลม่วงค่อม ตำบลมะกอกหวาน อำเภอชัยบาดาล ตำบลท่าหลวง ตำบลแก่งผักกูด อำเภอท่าหลวง ตำบลโคกสูง ตำบลมะนาวหวาน ตำบลน้ำสุด ตำบลหนองบัว อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี และตำบลวังม่วง ตำบลคำพราน อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี พ.ศ. ๒๕๔๐ และเป็นรัฐมนตรีผู้มีอำนาจวินิจฉัยอุทธรณ์เงินค่าทดแทนตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ มีคำสั่งวินิจฉัยอุทธรณ์ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ ให้จ่ายเงินค่าทดแทนทรัพย์สินให้แก่ผู้อุทธรณ์ ตามที่คณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นกำหนด แต่ต่อมา รัฐมนตรีได้มีคำสั่งใหม่เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๓ ให้ยกเลิกคำสั่งวินิจฉัยอุทธรณ์ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ และเห็นชอบให้จ่ายเงินค่าทดแทนทรัพย์สินเพิ่มให้แก่ผู้อุทธรณ์ตามจำนวนที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ได้พิจารณา โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนี้ จะเป็นคำสั่งทางปกครองที่ถูกต้องตามกฎหมาย และมีผลเพียงใด หรือไม่

๒. ในขณะนี้ หากมีความจำเป็นเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ราษฎรผู้ได้รับผลกระทบโดยตัดเทียมกันไม่ว่าจะเป็นราษฎรที่นำคดีไปฟ้องต่อศาล หรือที่พอใจตามคำวินิจฉัยที่เคยมีไปก่อนหน้านี้แล้ว ประกอบกับเหตุผลและความจำเป็นอื่น ๆ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในปัจจุบันจะมีอำนาจวินิจฉัยให้ยกเลิกคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายปองพล อดิเรกสาร) เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๓ และวินิจฉัยอุทธรณ์ใหม่ โดยเปลี่ยนเป็นให้จ่ายเงินค่าทดแทนทรัพย์สินตามที่คณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้น

กำหนด และได้มีการแจ้งวินิจฉัยอุทธรณ์ไว้เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ ได้หรือไม่ เพียงใด และหากกระทำได้จะต้องดำเนินการภายในกำหนดเวลาเท่าใด

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงขอให้คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองโปรดพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ และให้คำแนะนำในประเด็นดังกล่าวและประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้พิจารณาข้อหาดังกล่าว โดยได้ฟังคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกรมชลประทาน) และผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี) แล้ว มีความเห็นดังนี้

๑. ปัญหาที่หนึ่ง คำสั่งวินิจฉัยอุทธรณ์ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๓ ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายปองพล อดิเรกสาร) ที่สั่งการให้ยกเลิกคำสั่งวินิจฉัยอุทธรณ์เดิม ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ และเห็นชอบให้จ่ายเงินค่าทดแทนทรัพย์สินที่ต้องเวนคืนเพิ่มให้แก่ผู้อุทธรณ์ตามจำนวนที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์กำหนด เป็นคำสั่งทางปกครองที่ถูกต้องตามกฎหมาย และมีผลเพียงใดหรือไม่ นั้น เห็นว่า โดยที่การออกคำสั่งทางปกครองของเจ้าหน้าที่นั้น เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการออกคำสั่งทางปกครองสามารถเพิกถอนคำสั่งทางปกครองของตนเองได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัติไว้ โดยแยกได้ ๒ กรณีด้วยกัน คือ (๑) กรณีคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย การเพิกถอนคำสั่งทางปกครองนั้นต้องดำเนินการตามมาตรา ๕๐^๑ มาตรา ๕๑^๒ และมาตรา ๕๒^๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ และ (๒) กรณีคำสั่ง

^๑ มาตรา ๕๐ คำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายอาจถูกเพิกถอนทั้งหมดหรือบางส่วน โดยจะให้ไม่มีผลย้อนหลังหรือไม่ย้อนหลังหรือมีผลในอนาคตไปถึงขณะใดขณะหนึ่งตามที่กำหนดได้ แต่ถ้าคำสั่งนั้นเป็นคำสั่งซึ่งเป็นการให้ประโยชน์แก่ผู้รับ การเพิกถอนต้องเป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๒

^๒ มาตรา ๕๑ การเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งเป็นการให้เงิน หรือให้ทรัพย์สิน หรือให้ประโยชน์ที่อาจแบ่งแยกได้ ให้คำนึงถึงความเชื่อโดยสุจริตของผู้รับประโยชน์ในความคงอยู่ของคำสั่งทางปกครองนั้นกับประโยชน์สาธารณะประกอบกัน

ความเชื่อโดยสุจริตตามวรรคหนึ่งจะได้รับความคุ้มครองต่อเมื่อผู้รับคำสั่งทางปกครองได้ใช้ประโยชน์อันเกิดจากคำสั่งทางปกครองหรือได้ดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินไปแล้วโดยไม่อาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ หรือการเปลี่ยนแปลงจะทำให้ผู้นั้นต้องเสียหายเกินควรแก่กรณี

ในกรณีดังต่อไปนี้ ผู้รับคำสั่งทางปกครองจะอ้างความเชื่อโดยสุจริตไม่ได้

(๑) ผู้นั้นได้แสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งหรือข่มขู่หรือชักจูงใจโดยการให้ทรัพย์สินหรือให้ประโยชน์อื่นใดที่มีชอบด้วยกฎหมาย

(๒) ผู้นั้นได้ให้ข้อความซึ่งไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วนในสาระสำคัญ

(๓) ผู้นั้นได้รู้ถึงความไม่ชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งทางปกครองในขณะที่ได้รับคำสั่งทางปกครองหรือการไม่รู้เป็นไปโดยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

ทางปกครองชอบด้วยกฎหมาย การเพิกถอนคำสั่งทางปกครองนั้นก็ต้องดำเนินการตามมาตรา ๕๓^๔ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ดังนั้น การที่เจ้าหน้าที่จะใช้อำนาจเพิกถอนคำสั่งทางปกครอง

ในกรณีที่เพิกถอนโดยให้มีผลย้อนหลัง การคืนเงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์ที่ผู้รับคำสั่งทางปกครองได้ไป ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยลามิควรได้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยถ้าเมื่อใดผู้รับคำสั่งทางปกครองได้รู้ถึงความไม่ชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งทางปกครอง หรือควรได้รู้เช่นนั้น หากผู้นั้นมิได้ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงให้ถือว่าผู้นั้นตกอยู่ในฐานะไม่สุจริตตั้งแต่นั้นเป็นต้นไป และในกรณีตามวรรคสาม ผู้นั้นต้องรับผิดชอบในการคืนเงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์ที่ได้รับไปเต็มจำนวน

๓ มาตรา ๕๒ คำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่อยู่ในบังคับของมาตรา ๕๑ อาจถูกเพิกถอนทั้งหมดหรือบางส่วนได้ แต่ผู้ได้รับผลกระทบจากการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองดังกล่าวมีสิทธิได้รับค่าทดแทนความเสียหายเนื่องจากความเชื่อโดยสุจริตในความคงอยู่ของคำสั่งทางปกครองได้ และให้นำความในมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ต้องร้องขอค่าทดแทนภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่ได้รับแจ้งให้ทราบถึงการเพิกถอนนั้น

ค่าทดแทนความเสียหายตามมาตรานี้จะต้องไม่สูงกว่าประโยชน์ที่ผู้นั้นอาจได้รับหากคำสั่งทางปกครองดังกล่าวไม่ถูกเพิกถอน

๔ มาตรา ๕๓ คำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งไม่เป็นการให้ประโยชน์แก่ผู้รับคำสั่งทางปกครองอาจถูกเพิกถอนทั้งหมดหรือบางส่วนโดยให้มีผลตั้งแต่วันที่เพิกถอนหรือมีผลในอนาคตไปถึงขณะใดขณะหนึ่งตามที่กำหนดได้ เว้นแต่เป็นกรณีที่คงต้องทำคำสั่งทางปกครองที่มีเนื้อหาทำนองเดียวกันนั้นอีก หรือเป็นกรณีที่การเพิกถอนไม่อาจกระทำได้เพราะเหตุอื่น ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงประโยชน์ของบุคคลภายนอกประกอบด้วย

คำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งเป็นการให้ประโยชน์แก่ผู้รับคำสั่งทางปกครองอาจถูกเพิกถอนทั้งหมดหรือบางส่วนโดยให้มีผลตั้งแต่วันที่เพิกถอน หรือมีผลในอนาคตไปถึงขณะใดขณะหนึ่งตามที่กำหนดได้เฉพาะเมื่อมีกรณีดังต่อไปนี้

(๑) มีกฎหมายกำหนดให้เพิกถอนได้หรือมีข้อสงวนสิทธิให้เพิกถอนได้ในคำสั่งทางปกครองนั่นเอง

(๒) คำสั่งทางปกครองนั้นมีข้อกำหนดให้ผู้รับประโยชน์ต้องปฏิบัติ แต่ไม่มีการปฏิบัติภายในเวลาที่กำหนด

(๓) ข้อเท็จจริงและพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งหากมีข้อเท็จจริงและพฤติการณ์เช่นนี้ในขณะที่ทำคำสั่งทางปกครองแล้วเจ้าหน้าที่คงจะไม่ทำคำสั่งทางปกครองนั้น และหากไม่เพิกถอนจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะได้

(๔) บทกฎหมายเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งหากมีบทกฎหมายเช่นนี้ในขณะที่ทำคำสั่งทางปกครองแล้วเจ้าหน้าที่คงจะไม่ทำคำสั่งทางปกครองนั้น แต่การเพิกถอนในกรณีนี้ให้กระทำได้เท่าที่ผู้รับประโยชน์ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ หรือยังมิได้รับประโยชน์ตามคำสั่งทางปกครองดังกล่าว และหากไม่เพิกถอนจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะได้

(๕) อาจเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อประโยชน์สาธารณะหรือต่อประชาชนอันจำเป็นต้องป้องกันหรือขจัดเหตุดังกล่าว

ในกรณีที่มีการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองเพราะเหตุตามวรรคสอง (๓) (๔) และ (๕) ผู้ได้รับประโยชน์มีสิทธิได้รับค่าทดแทนความเสียหายอันเกิดจากความเชื่อโดยสุจริตในความคงอยู่ของคำสั่งทางปกครองได้ และให้นำมาตรา ๕๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เจ้าหน้าที่จึงต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวเท่านั้น มิเช่นนั้น เจ้าหน้าที่ก็ไม่อาจเพิกถอนคำสั่งทางปกครองนั้นได้

สำหรับปัญหาในเรื่องนี้ การที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์(นาย ปองพล อดิเรกสาร)ได้มีคำสั่งวินิจฉัยอุทธรณ์ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๓ ให้ยกเลิกคำสั่งวินิจฉัยอุทธรณ์เดิม ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ และเห็นชอบให้จ่ายเงินค่าทดแทนทรัพย์สินที่ต้องเวนคืนเพิ่มให้แก่ผู้อุทธรณ์ตามจำนวนที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์กำหนดนั้น เนื่องจากสำนักงานอัยการสูงสุดได้เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีฯ ว่าหากปรากฏข้อเท็จจริงและพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไปทำให้คำสั่งวินิจฉัยอุทธรณ์ของรัฐมนตรีฯ ที่ได้วินิจฉัยไว้ไม่เป็นประโยชน์อีกต่อไป รัฐมนตรีฯสามารถเพิกถอนคำสั่งวินิจฉัยอุทธรณ์ดังกล่าวโดยอาศัยหลักเกณฑ์เรื่องการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมายได้ตามมาตรา ๕๓^๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเห็นว่า ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในเรื่องนี้ไม่ปรากฏว่ามีสิ่งใดเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมในข้อเท็จจริงของคำสั่งวินิจฉัยอุทธรณ์ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ ดังนั้น รัฐมนตรีฯ จึงไม่มีเหตุที่จะเพิกถอนคำสั่งนั้นได้โดยอาศัยบทบัญญัติมาตรา ๕๓^๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ตามความเห็นของสำนักงานอัยการสูงสุด

อย่างไรก็ดี โดยที่มีหลักทั่วไปในกฎหมายปกครองว่า การที่คำสั่งทางปกครองอ้างเหตุผลผิด ไม่ทำให้คำสั่งทางปกครองนั้นเสียผลในทางกฎหมาย ถ้ากรณีเข้าหลักเกณฑ์ให้ออกคำสั่งทางปกครองโดยมีเนื้อหาเช่นเดียวกันได้ และโดยที่เหตุผลส่วนหนึ่งในการออกคำสั่งวินิจฉัยอุทธรณ์ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๓ ของรัฐมนตรีฯ คือ การเห็นชอบด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ ซึ่งเห็นว่าคณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นได้พิจารณาข้อเท็จจริงผิดพลาดทั้งในแง่ของมูลค่าของทรัพย์สินที่ต้องเวนคืน และการประเมินราคาค่าทดแทนทรัพย์สินดังกล่าวไม่ถูกต้องนั้น เท่ากับในอีกแง่หนึ่งรัฐมนตรีฯ เห็นว่า คำสั่งวินิจฉัยอุทธรณ์ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ นั้น เป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งกรณีนั้นก็ไม่ต้องมีเหตุพิเศษอื่นในขณะเพิกถอนคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย คำสั่งวินิจฉัยอุทธรณ์ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๓ จึงเป็นคำสั่งที่มุ่งให้มีผลเป็นการเพิกถอนคำสั่งวินิจฉัยอุทธรณ์เดิม ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน

คำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งเป็นการให้เงินหรือให้ทรัพย์สินหรือให้ประโยชน์ที่อาจแบ่งแยกได้ อาจถูกเพิกถอนทั้งหมดหรือบางส่วนโดยให้มีผลย้อนหลังหรือไม่มีผลย้อนหลังหรือมีผลในอนาคตไปถึงขณะใดขณะหนึ่งตามที่กำหนดได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) มิได้ปฏิบัติหรือปฏิบัติล่าช้าในอันที่จะดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของคำสั่งทางปกครอง

(๒) ผู้ได้รับประโยชน์มิได้ปฏิบัติหรือปฏิบัติล่าช้าในอันที่จะดำเนินการให้เป็นไปตามเงื่อนไขของคำสั่งทางปกครอง

ทั้งนี้ ให้นำความในมาตรา ๕๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

^๔ โปรดดูเชิงอรรถที่ (๔), ข้างต้น

^๖ โปรดดูเชิงอรรถที่ (๔), ข้างต้น

๒๕๔๒ ได้ ตามมาตรา ๕๐^๗ และมาตรา ๕๑^๘ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ซึ่งตามหลักกฎหมายปกครองนั้น คำสั่งฯ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๓ ไม่ว่าด้วยตัวคำสั่งนั้นเอง จะชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ก็ตาม ก็ย่อมมีผลเป็นการเพิกถอนคำสั่งฯ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ ได้ และคำสั่งฯ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๓ นั้นเองไม่ว่าจะชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ก็ย่อมมีผลไปตามเนื้อหาของคำสั่งฉบับนั้นต่อไปจนกว่าจะสิ้นผลหรือถูกเพิกถอน ตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง^๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

๒. ปัญหาที่สอง ที่ว่า เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ราษฎรผู้ได้รับผลกระทบ โดยตัดทอนกันไม่ว่าจะเป็นราษฎรที่น่าคติไปฟ้องต่อศาล หรือที่พอใจตามคำวินิจฉัยที่เคยมีไปก่อนหน้านี้แล้ว ประกอบกับเหตุผลและความจำเป็นอื่นๆ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์คนปัจจุบัน (นายประภัตร โพธสุธน) จะมีอำนาจวินิจฉัยให้ยกเลิกคำสั่งวินิจฉัยอุทธรณ์ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๓ ของรัฐมนตรีฯ คนเดิม (นายปองพลฯ) และวินิจฉัยอุทธรณ์ใหม่โดยเปลี่ยนเป็นให้จ่ายเงินค่าทดแทนตามที่คณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นกำหนดได้หรือไม่ เพียงใด และหากกระทำได้จะต้องดำเนินการภายในกำหนดเวลาเท่าใด นั้น เห็นว่า รัฐมนตรีว่าการเกษตรและสหกรณ์คนปัจจุบัน (นายประภัตรฯ) อาจเพิกถอนคำสั่งวินิจฉัยอุทธรณ์ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๓ ของรัฐมนตรีฯ คนเดิม (นายปองพลฯ) ได้ ส่วนการเพิกถอนคำสั่งวินิจฉัยอุทธรณ์ดังกล่าวจะดำเนินการอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับพิจารณาของรัฐมนตรีฯ คนปัจจุบัน (นายประภัตรฯ) ว่า คำสั่งวินิจฉัยอุทธรณ์ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๓ เป็นคำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ กล่าวคือ หากคำสั่งวินิจฉัยอุทธรณ์ดังกล่าวเป็นคำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมาย การเพิกถอนคำสั่งวินิจฉัยอุทธรณ์นั้นต้องมีเหตุตามมาตรา ๕๓^{๑๐} แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ เท่านั้น แต่หากคำสั่งวินิจฉัยอุทธรณ์ดังกล่าวเป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย การเพิกถอนคำสั่งวินิจฉัยอุทธรณ์นั้นก็ต้องดำเนินการตามมาตรา ๕๐^{๑๑} มาตรา ๕๑^{๑๒} และมาตรา ๕๒^{๑๓} แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

นอกจากนี้ เนื่องจากการเพิกถอนคำสั่งวินิจฉัยอุทธรณ์ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๓ มีลักษณะเป็นการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่มีลักษณะเป็นการให้ประโยชน์ ดังนั้น

^๗ โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑), ข้างต้น

^๘ โปรดดูเชิงอรรถที่ (๒), ข้างต้น

^๙ มาตรา ๔๒

ฯลฯ

ฯลฯ

คำสั่งทางปกครองย่อมมีผลตราบเท่าที่ยังไม่มีการเพิกถอนหรือสิ้นผลลงโดยเงื่อนไขหรือโดยเหตุอื่น

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๑๐} โปรดดูเชิงอรรถที่ (๔), ข้างต้น

^{๑๑} โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑), ข้างต้น

^{๑๒} โปรดดูเชิงอรรถที่ (๒), ข้างต้น

^{๑๓} โปรดดูเชิงอรรถที่ (๓), ข้างต้น

รัฐมนตรีฯ (นายประภัตรฯ) จึงต้องกระทำภายในเก้าสิบวันนับแต่ได้รู้ถึงเหตุที่จะให้เพิกถอนคำสั่งวินิจฉัยอุทธรณ์นั้น ทั้งนี้ ตามมาตรา ๔๙ ^{๑๔} แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

(ลงชื่อ) ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์
(นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กรกฎาคม ๒๕๕๓

^{๑๔} มาตรา ๔๙ เจ้าหน้าที่หรือผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่อาจเพิกถอนคำสั่งทางปกครองได้ตามหลักเกณฑ์ในมาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ และมาตรา ๕๓ ไม่ว่าจะพ้นขั้นตอนการกำหนดให้อุทธรณ์หรือให้โต้แย้งตามกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นมาแล้วหรือไม่

การเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่มีลักษณะเป็นการให้ประโยชน์ต้องกระทำภายในเก้าสิบวันนับแต่ได้รู้ถึงเหตุที่จะให้เพิกถอนคำสั่งทางปกครองนั้น เว้นแต่คำสั่งทางปกครองจะทำได้ขึ้นเพราะการแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งหรือการข่มขู่หรือการชักจูงใจ โดยการให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่มีชอบด้วยกฎหมาย